

notitie DDMI-80.219

aan : Hoofd MILB
van : P.L.Meininger en W.C.Mullié*
datum : 7 maart 1980
onderwerp : Broedvogels in het Veerse Meer in 1979

Inleiding.

Gedurende het broedseizoen van 1979 bezochten de samenstellers van deze notitie in het kader van hun werkzaamheden regelmatig verschillende gebieden in het Veerse Meer. Gedurende deze bezoeken werden ook systematisch aantekeningen gemaakt over de aanwezige broedvogels. Bovendien werden enkele broedvogeltellingen verricht op de eilanden. Omdat een enigszins volledig overzicht van de broedvogels in het Veerse Meer tot nu toe ontbrak, leek het zinvol onze gegevens te combineren met de gegevens die door anderen zijn verzameld in de reservaten van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland: Goudplaat en Middelpaten. Dit heeft geresulteerd in deze notitie.

Dankwoord.

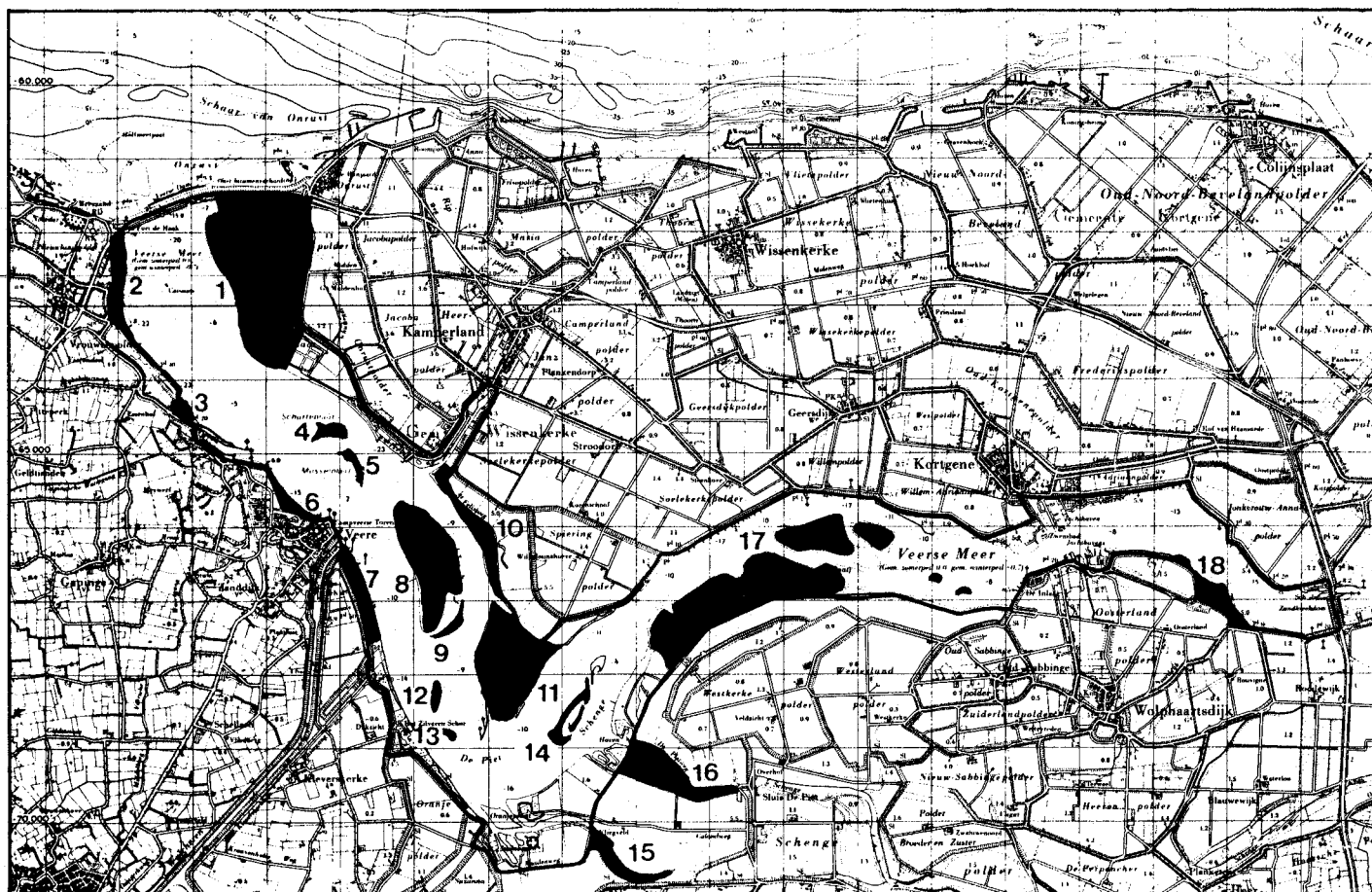
Aanvullende gegevens over de reservaten van Natuurmonumenten werden verstrekt door J. Damen, G.J. Slob en T. Lebret.

Wij danken de Dienst der Domeinen, die ons verschillende malen per boot naar de diverse platen vervoerde.

Methode.

In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van de gedurende het broedseizoen van 1979 bezochte gebieden. De bosgebieden werden zoveel mogelijk in de vroege ochtenduren bezocht, wanneer de zangintensiteit van de verschillende soorten zangvogels het grootst is. De meeste bosgebieden werden slechts één maal bezocht, zodat aan de gegeven aantalschattingen beslist geen grote waarde mag worden toegekend. De aantalschattingen van zangvogels voor het gehele gebied zijn gebaseerd op extrapolaties en op de aanname van een zekere "onder-telling", die van soort tot soort varieert. Van meeuwen en sterns werden zoveel mogelijk de nesten geteld. Van de overige soorten werden broedgevallen vastgesteld, naast nestvondsten, aan de hand van territoriumgedrag, waarnemingen van oudervogels met voedsel voor jongen en uitgevlogen jongen.

* Prov. Waterstaat Zeeland

Figuur 1. Op broedvogels geïnventariseerde gebieden in het Veerse Meer in 1979.

1. Schotsman	11. Goudplaat
2. Duintjes Vrouwenpolder	12. Aardbeieneiland
3. Caisson Veere	13. Arneplaat
4. Schutteplaat	14. Bastiaan de Langeplaat en Spieringplaat
5. Mosselplaat	15. Vliegveldekreek
6. Veere buitendijks	16. Pietkreek
7. Veerse tot Scoutcentrum	17. Middelplaten
8. Haringvreter	18. Kwistenburg
9. Soelekerkeplaat	
10. Kust Sint Felixweg	

Resultaten.

In tabel 1 zijn de resultaten van de broedvogelinventarisatie in 1979 opgenomen. Tabel 2 geeft een overzicht van het totaal getelde (= geschatte) aantal in de geïnventariseerde gebieden, alsmede een schatting van de aantallen in het gehele Veerse Meer.

In de figuren 2, 3 en 4 wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste broedgebieden voor resp. water en weidevogels, bosvogels en rietvogels.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Knobbelzwaan					1			1			3			2		1	4	
Bergeend	2 - 3	3 - 4	1	1		1 - 2	1 - 2			1							10-20	1
Wilde Eend	5 - 7	2 - 3	1 - 3	1 - 2	1	2 - 3	2 - 3	7 - 9		1	7				3 - 5		50-60	3 - 4
Krakeend																	1 - 2	
Slobeend	2		1					2		1	1						15-20	
Kuifeend															1		12-18	
Torenvalk																	1	
Patrijs	1	1									3						15-20	
Weerhoen	2 - 3		1								3				2	3 - 4	15-25	
Meerkoet										1	1				4	2	15-20	
Scholekster	7 - 8			1	2			18-19	3 - 5	4	5				2 - 3		50-60	2 - 3
Kievit	20-22	1	3 - 4	1			1	32-33		2	9 -10				2 - 3		80	5 - 6
Bontbekplevier	1							3		1	2				2		10	1
Kleine Plevier																	1 - 3	
Strandplevier	2							1		1	1			1			6 - 8	1
Grutto								28-29									20-25	
Tureluur	6 - 8		3		2	0 - 1	2	19-20		2	6			1 - 2	3 - 4		45-50	2 - 3
Watersnip																	1 - 3	
Kemphaan								?									?	
Kluut								20-21	7 -10	1	2						95-100	2 - 3
Zilvermeeuw									8 -10								800-1000	
Kleine Mantelm.																	35-50	
Kokmeeuw								620-670	1500		120-140						2200-2300	
Visdief			1 - 2					2	175-200		2						180-200	
Noordse Stern									3 - 5								2 - 5	
Holenduif								1		2							10-12	
Houtduif	28-41	3 - 5	0 - 1				8 -10	15-20		2						8 -10	30-40	
Tortelduif	10-13	4 - 5					1	2 - 3								4 - 5	9	
Turkse Tortel		1																
Koekoek	4 - 5	2 - 3	1			1	1	3 - 4			2						2	1
Ransuil								1									1	
Velduil																	1 - 2	
Veldleeuwerik	33-41			3	3		2 - 3	10-12		16-20	7 -10				2 - 3		90	15-20
Wielewaal	4						1	2			1				1		1	
Zwarte Kraai	2																2	
Ekster	2	2					1	1								1	7 - 8	
Vlaamse Gaai	2	1					1				1						5	
Pimpelmees																	1	
Staartmees	2							1									1	
Winterkoning	14-19	4 - 6					6 - 8	7 - 9			3					3 - 4	1	
Nachtegaal	10-11	3															5	
Gekraagde Roodst.		1																
Tapuit	0 - 1	1									1							
Merel	11-17	15-25	1			2	8 -12	8 -10			3						5 - 8	9
Zanglijster	8 -11	1					4 - 6	4 - 6									3 - 4	12
Sprinkhaanrietz.	1																	
Kleine Karekiet	1	3 - 5	4			1		1									20-30	
Bosrietzanger	6 - 7	2 - 3	1			3 - 4												1
Rietzanger			2			6												
Spotvogel	4 - 5	1					3 - 5	5 - 7									2 - 3	
Zwartkop	7 -10	4 - 6					3 - 5	3 - 4			7 -10						7 -10	
Tuinfluit	22-29	6 - 8	1				8 -10	8 -10			5 - 7						3 - 4	
Grasmus	22-27	15-20	2			3 - 4		10-12			10-12						9 -15	4
Braamsluiper	1	4	1				2	2 - 3			1 - 2						2 - 3	1
Fitit	120-140	25-35	2	3	3	4	15-20	40-50		1	15-20	12-15	4 - 5				1	1 - 2
Tjiftjaf	5 - 7	3 - 4					2 - 3										30-40	29
Goudhaantje																		8
Heggenus	13-18	7 -10					7 -10			0 - 1	2 - 3						3 - 5	6
Graspieper	10-14	2	1	2	1		3 - 4	3 - 5		6 - 8	4 - 6						2 - 3	60-70
Boompieper											1							12-18
Gele Kwikstaart	2	1	0 - 1					4		3	1							
Groenling		3					5 - 6	2 - 3			2				1			20
Putter		1								1						2		2
Kneu	31-40	45-60	2	2	1	3 - 4	4 - 6	6 - 8			9							0 - 1
Rietgors	3 - 4	1	2			6		2		1		2			2 - 3	8 -10	10	2 - 3

* excl. Fazant
Huisms
Ringms
Spreeuw

Tabel 1. Resultaten van de broedvogelinventarisatie in 1979 per deelgebied (zie fig. 1).

	totaal geteld	schatting Veerse Meer totaal	Opmerkingen
Knobbelzwaan	12	13 - 15	
Bergeend	22 - 37	25 - 45	
Wilde Eend	90 -108	110-160	
Krakeend	1 - 2	1 - 2	
Slobeend	22 - 27	22 - 30	
Kuifeend	13 - 19	15 - 20	
Torenvalk	1	1	
Patrijs	20 - 25	20 - 30	
Waterhoen	26 - 28	30 - 35	
Meerkoet	22 - 27	25 - 30	
Scholekster	94 -110	100-120	
Kievit	156-163	160-175	
Bontbekplevier	20	20 - 22	4% van Ned. populatie
Kleine Plevier	1 - 3	1 - 3	
Strandplevier	13 - 15	15 - 18	2% van Ned. populatie
Grutto	48 - 54	48 - 54	belangrijk gebied voor Zeeland
Tureluur	91 -103	100-110	
Watersnip	1 - 3	1 - 3	
Kemphaan	?	?	
Kluut	127-137	127-137	3% van Ned. populatie. 1% van N.W. Eur. pop.
Zilvermeeuw	808-1010	808-1010	
Kleine Mantelmeeuw	35 - 50	35 - 50	
Kokmeeuw	4440-4610	4440-4610	
Visdief	360-406	360-406	4% van Ned. populatie
Noordse Stern	5 - 10	5 - 10	1% van Ned. populatie
Holenduif	13 - 15	13 - 15	
Houtduif	94 -129	120-150	
Tortelduif	30 - 36	40 - 50	
Turkse Tortel	1	1	
Koekoek	19 - 22	22 - 30	
Ransuil	2	2 - 3	
Velduil	1 - 2	1 - 2	
Veldleeuwerik	181-205	200-250	
Wielewaal	12	14 - 17	
Zwarte Kraai	4	4 - 5	
Ekster	14 - 15	18 - 20	
Vlaamse Gaai	10	12 - 15	
Pimpelmees	1	2 - 3	
Staartmees	4	5 - 7	
Winterkoning	38 - 54	50 - 80	
Nachtegaal	13 - 14	15 - 17	
Gekraagde Roodst.	1	1	
Tapuit	2 - 3	3 - 4	
Merel	63 - 88	80 -120	
Zanglijster	32 - 40	40 - 55	
Sprinkhaanrietzanger	1	1	
Kleine Karekiet	31 - 43	40 - 60	
Bosrietzanger	12 - 15	15 - 20	
Rietzanger	10 - 11	12 - 15	
Spotvogel	20 - 28	30 - 40	
Zwartkop	27-39	40 - 55	
Tuinfluitier	63 - 84	85 -115	
Grasmus	74 - 90	100-120	
Braamsluiper	13 - 16	18 - 25	
Fitis	300-364	400-500	
Tjiftjaf	18 - 22	20 - 30	
Goudhaantje	0 - 1	0 - 1	
Heggemus	38 - 52	45 - 75	
Graspieper	106-134	120-150	
Boompieper	1	1 - 2	
Gele Kwikstaart	34 - 35	35 - 38	
Groenling	14 - 16	20 - 30	
Putter	2 - 3	4 - 6	
Kneu	109-139	150-200	
Rietgors	39 - 43	45 - 55	

Tabel 2. Overzicht van de totaal getelde aantallen broedvogels in de geïnventariseerde gebieden en schatting van de aantallen broedvogels in het gehele Veerse Meer.

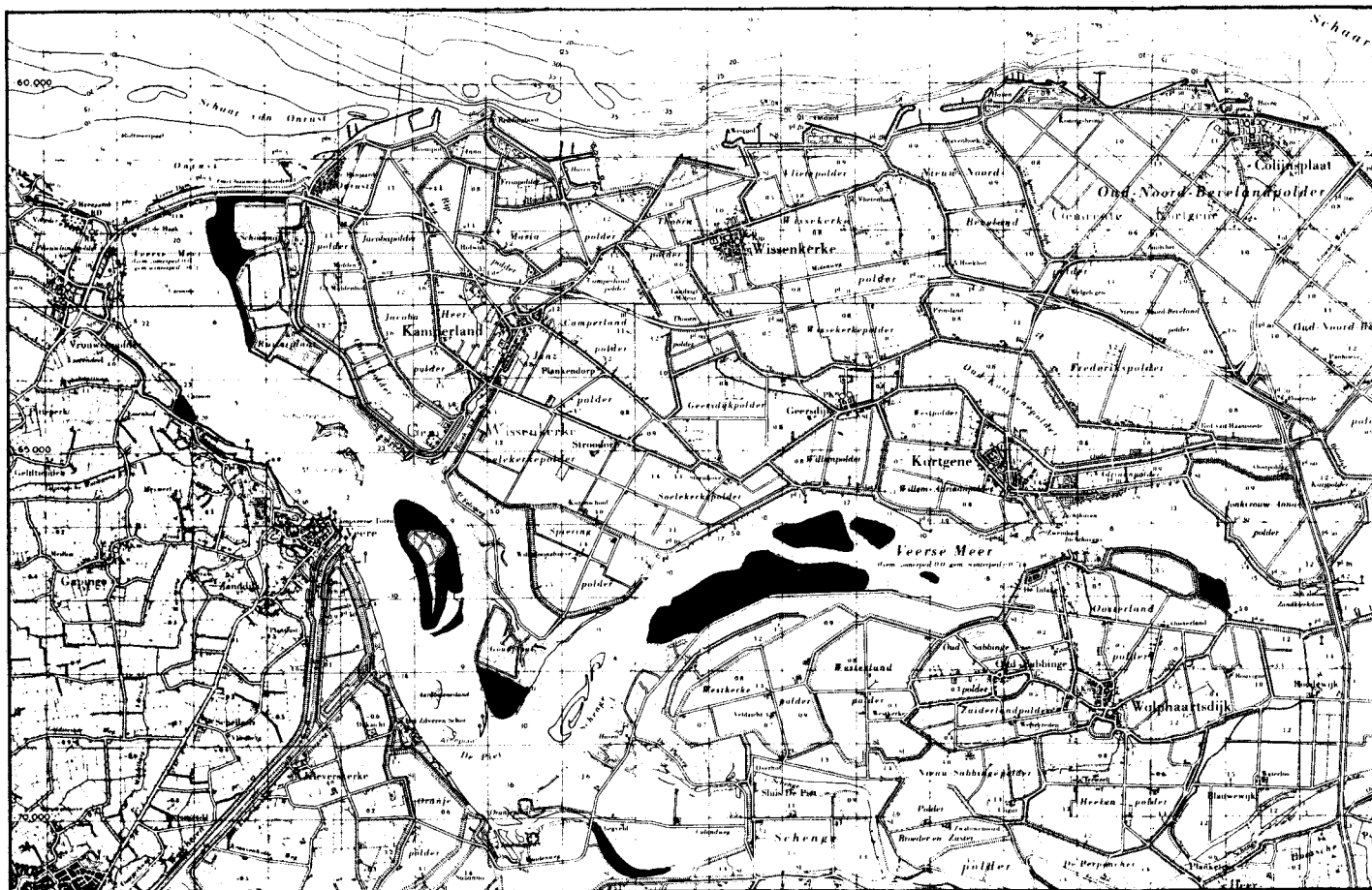

Fig. 2

Belangrijke broedgebieden van watervogels en weidevogels.

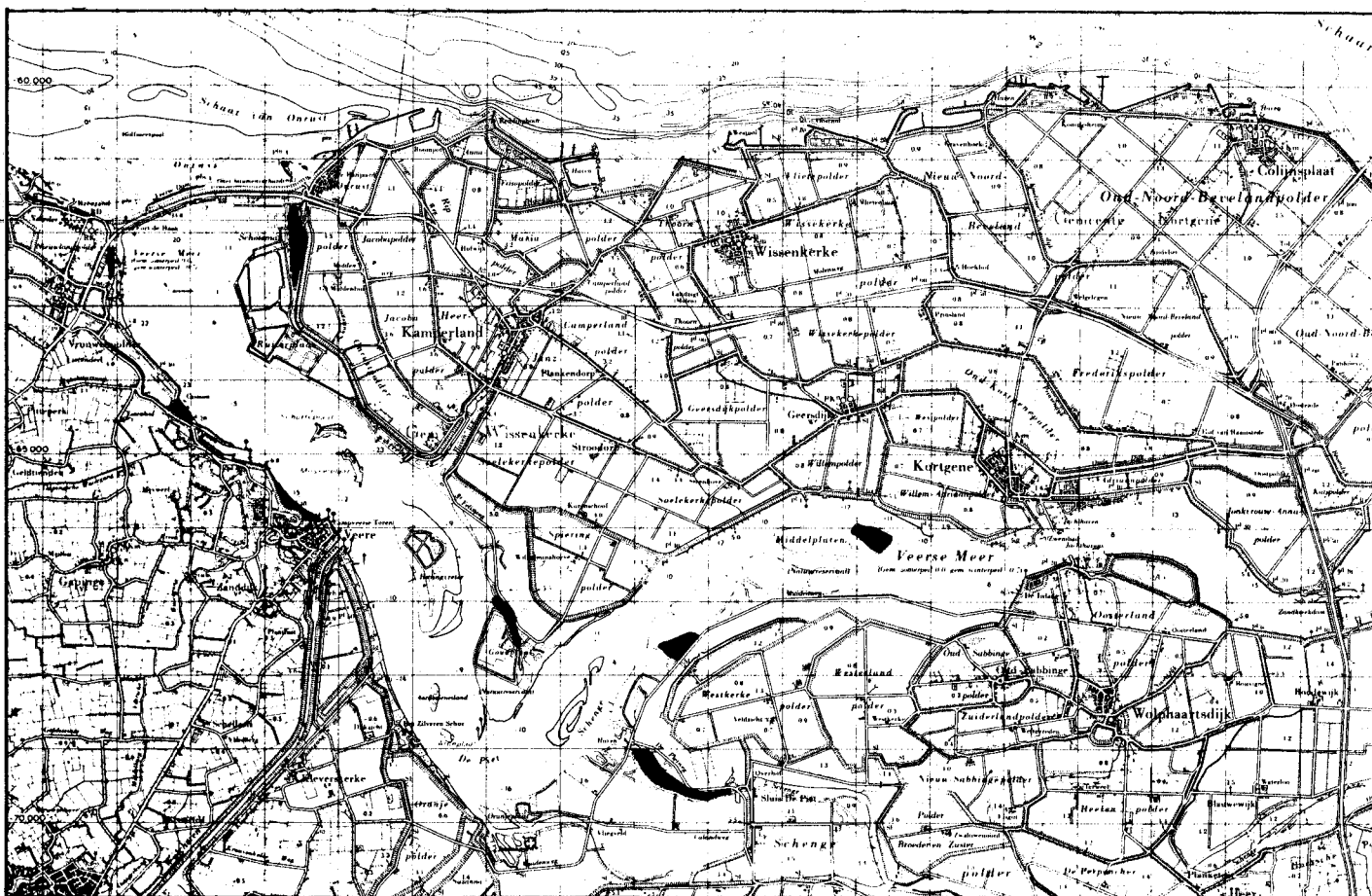

Fig. 3

Belangrijke broedgebieden van rietvogels e.d.

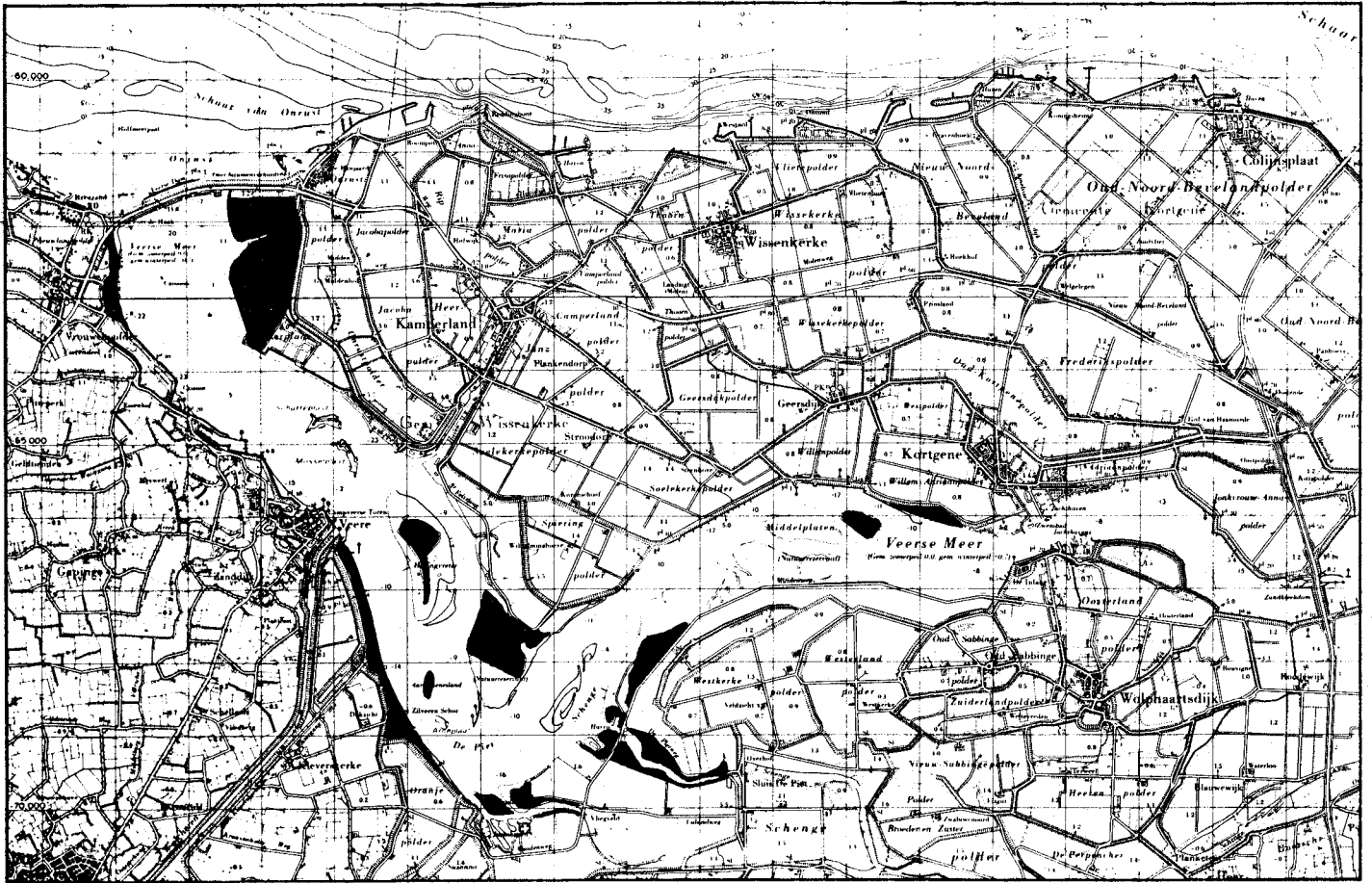

Fig. 4

Belangrijke broedgebieden van bosvogels.

Discussie.

Broedende eenden zijn vooral aan te treffen op de Middelplaten. Naast Bergeend, Slobeend en Wilde Eend broeden hier ook Kuifeend (in toenemend aantal) en sinds kort ook Krakeend. Bergeenden broeden talrijk in de polders rond het Veerse Meer. Om deze reden, en omdat er ook vrij grote aantallen Bergeenden overzomeren zonder te broeden, is het moeilijk een betrouwbaar beeld te krijgen van de grootte van de broedpopulatie. Vermeldenswaardig is het overzomeren van meerdere paren Middelste Zaagbekken. Toekomstige broedgevallen van deze soort moeten zeker niet uitgesloten worden geacht, vooral ook omdat in de Grevelingen reeds broedgevallen zijn vastgesteld in een vergelijkbaar milieu (van der Berg et al, 1978).

Hoge dichtheden van weidevogels (Scholekster, Kievit, Grutto en Tureluur) worden vooral aangetroffen op de Haringvreter en op de Middelplaten.

Vooraf de aantallen Grutto's (resp. 28-29 en 20-25) zijn in regionaal verband opvallend. Het aantal broedparen van de Grutto in geheel Zeeland werd in 1977 geschat op 150-250 (Meininger 1977).

Zowel op de Haringvreter als op de Middelplaten waren gedurende de broedtijd Kemphanen aanwezig, doch broedgevallen werden niet met zekerheid vastgesteld.

Het voorkomen van de Kluut is de laatste jaren vooral geconcentreerd op de Middelplaten. Kleinere aantallen broeden o.a. op de Haringvreter en op de Soelekerkeplaat. Het aantal van 127-137 paar Kluten in het Veerse Meer vertegenwoordigd 3% van de nederlandse en 1% van de noordwest-europese broedpopulatie, zodat het gebied voor deze soort van internationale betekenis mag worden geacht (Baptist en Meininger 1979).

De eerste jaren na de afsluiting van het Veerse Meer broeden er grote aantallen (tot meer dan 100 paar) Strandplevieren in het Veerse Meer. (Lebret 1972). Door de toenemende vegetatiesuccessie namen de aantallen echter spoedig af en de laatste jaren handhaaft zich slechts een kleine populatie, vooral op de Middelplaten. De aantallen broedende Bontbekplevieren zijn nooit veel hoger geweest dan de huidige aantallen.

De aantallen broedende Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen vertonen een toenemende tendens.

Visdieven broeden behalve op de Middelplaten de laatste jaren ook op de Soelekerkeplaat. De kolonies in deze gebieden behoren tot de drie grootste in het Deltagebied en bevatten bijna 20% van de broedpopulatie van het

Deltagebied (Beijersbergen en Meininger 1980) en bijna 4% van de nederlandse broedpopulatie. De Goudplaat heeft zijn functie als broedplaats voor sterns vrijwel verloren.

Noordse Sterns broeden regelmatig in kleine aantallen in het Veerse Meer.

In 1977 waren er zelfs 30-40 broedparen op de Soelekerkeplaat.

Velduilen broeden met een of twee paren op de Middelplaten.

De bossen langs het Veerse Meer hebben hoge dichtheden aan zangvogels.

Tot de wat zeldzamere soorten behoren o.a. Wielewaal, Nachtegaal, Sprinkhaanrietzanger, Braamsluiper en Putter.

Literatuur.

Baptist, H.J.M. en P.L. Meininger (1979): Broedvogels van het Oosterscheldegebied o.a. in 1978. R.W.S. Deltadienst afd. Milieuonderzoek, nota DDMI-79-07

Berg, A. van der, H.J.M. Baptist en P.L. Meininger (1978): Twee broedgevallen van de Middelste Zaagbek (*Mergus Serrator*) in het Grevelingenmeer. *Limosa* 51: 1-5

Beijersbergen, R.B. en P.L. Meininger (1980): De functie van het Delta-gebied als broedplaats voor sterns. *Sterna*, jubileumuitgave, in voorbereiding.

Lebret, T. (1972): Vogels van de natuurresevaten in het Veerse Meer in de eerste tien jaar na de afsluiting 1961-1970. *Limosa* 45: 1-24.

Meininger, P.L. (1977): Verspreiding en aantallen van de broedvogels in Zeeland. Rapport Middelburg.